

Beleidsplan Stichting Kapitalocean 2021 - 2023

Stichting Kapitalocean

Maartje Joosten — voorzitter
Dido van Oosten — secretaris
David van den Berg — penningmeester

V2 - augustus 2021

Inhoud	Pagina
1. Inleiding	2
2. Doelstellingen	2
3. Visie en missie	2
4. Organisatie	4
5. Werkwijze	5
6. Programma 2021 - 2023	6
7. Financiering 2021 - 2023	8
BIJLAGE 1 - Begroting	10

1. Inleiding

Dit beleidsplan beslaat de periode van augustus 2021 tot augustus 2023. Dit plan begint met een uitleg van waarom de stichting bestaat (hoofdstuk twee en drie), en vervolgens legt het uit hoe het haar doelen wil bereiken (hoofdstuk vier tot en met zeven).

2. Doelstelling

Stichting Kapitalocean heeft ten doel het creëren van ruimte voor, en het faciliteren van, experimenten om evenwichtiger samen te kunnen leven met de niet-mens op (landbouw-)grond. Zij tracht dit doel te bereiken door:

- Het bijeenbrengen en lenen van kapitaal ten behoeve van de aankoop van grond
- Het aankopen van (landbouw-)grond.
- Deze grond onder voorwaarden (laten) beheren.

3. Visie en Missie

Visie

Wij vinden dat landbouw anders moet, dat de mens anders met haar omgeving moet omgaan. We zitten met een type landbouw waar monocultuur floreert, bodems degraderen, planten en dieren uitsterven. Waar vooral plek is voor hetgeen waar geld mee te verdienen valt. Dit zijn ontwikkelingen die niet onbegrijpelijk zijn, ontwikkelingen waaraan de individuele boer niet schuldig is. Boeren zitten opgescheept met grote schulden bij de Rabobank, landbouwbeleid dat schaalvergroting nastreeft, lage supermarktprijzen en sterke lobby's.

Nederlandse landbouwgrond hoort bij de duurste op aarde. Met land ter grootte van een "normale boerderij" is veel geld gemoeid, daarom moet je voor toegang tot kapitaal als boer-in-spé laten zien dat je op korte termijn maximaal geld kunt verdienen. Dit kan haast alleen met een combinatie van diesel en monocultuur.

Er zijn biologische- en BD-boeren die op een veel mooiere manier het land bebouwen dan de "gangbare landbouw", echter ook zij zijn onderhevig aan marktwerking (aan de ene kant door grondprijzen en aan de andere door (biologische-)supermarktprijzen) en zo wordt ook hun werk grotendeels beperkt tot monocultuur.

Het opkomende, kleinschalige community-supported-agriculture (CSA) weet aan de kant van grondprijzen gedeeltelijk aan marktwerking te ontkomen: de CSA-tuinder heeft in de regel slechts één hectare of minder in beheer. In deze kleinschalige, idealistische tuinen

wordt veel met de hand (dus zonder diesel) gewerkt en is veel plek voor sociale en ecologische diversiteit. De kleinschaligheid is zowel de kracht als de zwakte van CSA: doordat de gangbare boer in Nederland gemiddeld 30 hectare bebouwd kunnen er een hoop idealistische kleine tuinders bijkomen, doch in het grotere plaatje verandert er weinig.

Het moet anders. In deze tijd van klimaat- en ecologische crises en, als gevolg, gigantisch verlies van biodiversiteit moet er meer ruimte komen voor de niet-mens (vogels, planten, schimmels, de bodem, het klimaat, et cetera).

De stichting streeft naar een evenwichtig samenleven van de mens en haar omgeving. Dit doet de stichting door meer toegang tot land te bieden aan de kleinschalige idealistische landbouwers die er al zijn, en diegene die het nog moeten worden.

We willen dat idealisten méér invloed krijgen en – letterlijk – méér ruimte innemen. Stichting Kapitalocean is een experiment voor meer diversiteit en rechtvaardigheid in de landbouw.

Missie

Stichting Kapitalocean heeft als doel om geld te lenen voor het vrijkopen van landbouwgrond die voorheen werd gebruikt voor monocultuur/intensieve veeteelt. Van deze grond leven vanaf het moment dat het gekocht is een kleine groep mensen en een grote groep niet-mensen samen. En samen beslissen ze, zo goed en zo kwaad als dat gaat, wat er gebeurt. In eerste instantie wordt de grond als volgt verdeeld: minimaal vijftig procent van de grond is gereserveerd voor niet-mensen; maximaal tien procent voor mensen; en op de rest (maximaal 40%) wordt eerlijk gedeeld en samen geleefd. Gesimplificeerd lijkt dit op een kleine ecologische tuinderij, een groot en extensief 'voedselbos' en veel plek voor de niet-mens om te doen waar ze zin in heeft. De landbouwer betaalt voor het gebruik van de grond - op voorwaarde dat ze niet te veel neemt - evenveel als de vogels met wie ze samenleeft: niets. De stichting verleent toegang tot land aan hen voor wie "de markt" dit niet kan: idealisten en niet-mensen.

In de komende vier jaar willen we in ieder geval een model-plek creëren van ongeveer acht hectare. En afhankelijk van hoe het gaat willen we meer land kopen. Meer landbouwers en niet-mensen toegang tot land verschaffen.

4. Organisatie

Stichting Kapitalocean bestaat uit een bestuur van minstens drie natuurlijke personen en een raad van advies. Het bestuur is verantwoordelijk voor al het beleid, het bestuur en de vertegenwoordiging van de stichting. De raad van advies komt minimaal eens per jaar in bij elkaar, daarnaast geven ze het hele jaar door gevraagd en ongevraagd advies.

Het huidige bestuur bestaat uit:

Maartje Joosten (voorzitter).

Maartje werkte voorheen bij Vandebron waar ze verantwoordelijk was voor de PR. Daarna maakte ze verschillende podcasts. Momenteel doet ze historisch onderzoek naar revoluties aan de UvA.

David van den Berg (penningmeester).

David is afgestudeerd in de theoretische natuurkunde, in de richting van de wetenschapsfilosofie. Daarna studeerde hij met Dido aan de Warmonderhof, biodynamische landbouw. Hij werkt bij Renzo Martens' Human Activities, waar hij o.a. verantwoordelijk is voor de landbouwactiviteiten.

Dido van Oosten (secretaris).

Dido studeerde Future Planet Studies, en is gespecialiseerd in aardwetenschappen. Daarna studeerde ze zeilvaart in Enkhuizen en biodynamische landbouw in Dronten. Ze werkt als tuinder en als schipper.

Raad van advies

Pieter Heyning - tuinder en ecooloog

Anne Kervers - promoveert op geldcreatie en de financiering van klimaatbeleid; ex-Triodos onderzoeker

Renzo Martens - kunstenaar die nadenkt over de post-plantage

Eva Meijer - filosoof en kunstenaar, Eva schrijft veel over sociale rechtvaardigheid

Alexis de Roode - dichter

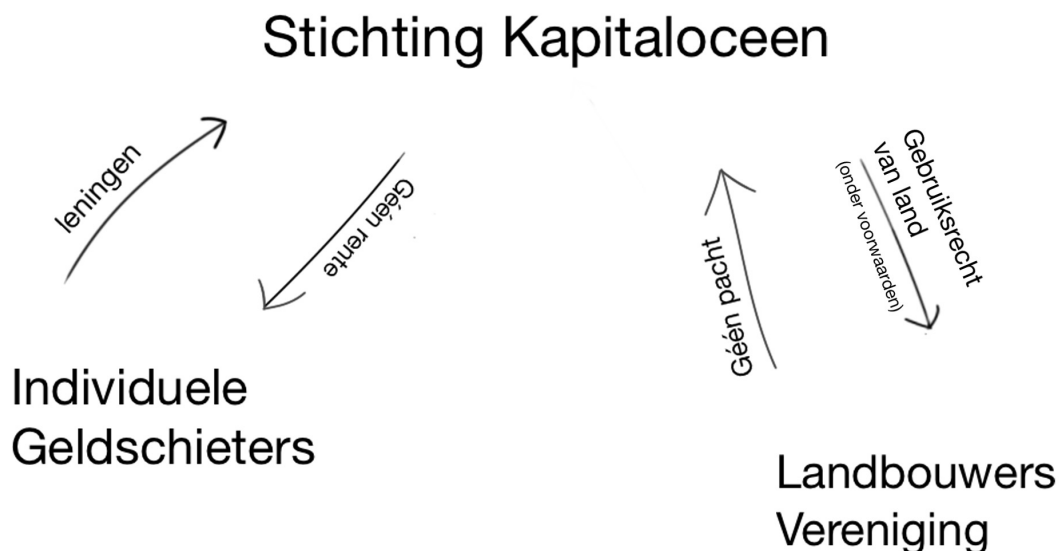
De raad van advies wordt momenteel nog uitgebreid. Ze komt minimaal één keer per jaar bij elkaar.

Werknemers

De stichting heeft geen werknemers in dienst. De bestuursleden noch de leden van de raad van advies ontvangen voor hun werkzaamheden beloning of vacatiegelden. Indien van toepassing, en indien er financiële ruimte is, ontvangen zij eventueel een onkostenvergoeding.

5. Werkwijze

In het schema hieronder zijn de verbanden tussen de stichting en haar directe partners weergegeven.

De twee hoofdactiviteiten van de stichting zijn het pachtvrij uitgeven van land voor beheer en het uitschrijven van rente-vrije leningen. Het doel hier van is het onderzoeken of het mogelijk is om een soort landbouw te creëren waar kapitaal niet of minimaal de randvoorwaarden stelt, en te observeren hoe deze landbouw zich ontwikkeld.

De minimale voorwaarden waaronder land word verpacht worden bedacht aan de hand van morele overwegingen. Hierin is constant gesprek tussen het bestuur, de raad van advies, extern advies, en de betrokken mensen en niet-mensen van groot belang. deze minimale voorwaarden staan voor periodes van tweeënehalf jaar (gelijk de financieringsrondes) vast. Voor de eerste termijn zijn de voorwaarden de volgende:

1 - minimaal 50 procent van het landbouwareaal is gereserveerd voor het doen en laten van niet-mensen. Dit betekend dat de mens daar niet veel te zoeken heeft. Omdat de mens mogelijk land onbewoonbaar heeft gemaakt voor veel niet-mensen voordat we het aankopen, is het mogelijk dat de mens daar haar best gaat doen om deze "ruïnes" wat leefbaarder te maken, maar altijd met zorg en nooit voor enkel menselijk gewin.

2 - Maximaal tien procent van het landbouwareaal is gereserveerd voor de mensen-zone. Hier kunnen mensen, bijvoorbeeld in samenwerking met eenjarige gewassen, zich in hun eigen voedselbehoefte voldoen. Altijd met respect voor de niet-mens.

3 - Het resterende, dus maximaal 40 procent van het landbouwareaal is gereserveerd voor het samenleven tussen mensen en niet-mensen. In de andere twee zones vindt noodzakelijkerwijs ook samenwerking tussen mensen en niet mensen plaats, maar hier staan ze op gelijke voet. Wat dit precies betekend weten we niet, dit wordt dus constant weer onderzocht. Eerste uitgangspunten zijn geleerde lessen en voorbeelden uit de permacultuur en specifiek de voedselbosbouw. De stichting brengt van het onderzoek op regelmatige basis verslag uit, in samenwerking met o.a. de landbouwers. Dit experiment is een van de centrale doelen van de stichting, de stichting wil op de lange termijn kennis ontwikkelen.

4 - verbruik van landbouwgif en kunstmest is uitgesloten.

5 - Gebruik van fossiele brandstoffen dient tot een minimum te worden beperkt.

Iedere financieringsperiode pogen we betere voorwaarden te stellen, voor mens én niet-mens.

6. Programma 2021-2023

Projekt Matsutake - www.matsutake.nl

Het eerste project van stichting kapitalocean is een experiment om te zien of het stichting-kapitalocean-model werkt. Deze eerste idylle wordt idealiter gebouwd op een stuk ex-monocultuur van ongeveer acht hectare, op zandgrond. Om dit te realiseren is een publieksfinanciering opgezet met een beoogd bedrag van €500.000,- . Het menselijke deel van het landbeheer wordt uitgevoerd door de bestuursleden Dido & David.

Tijdspad

Het project begint met een publieksfinanciering, bestaande uit twee fases. De eerste fase loopt van 15 juni tot 18 juli, en is bedoeld om bij vrienden, kennissen en familie geld in te zamelen. In de tweede fase treedt de stichting verder naar buiten, deze loopt van 15 augustus tot 15 oktober. In de tien maanden na het einde van de publieksfinanciering word land aangekocht. Vanaf het moment dat het land gekocht is gaan de landbouwers aan de slag. Na 24 maanden beginnen we formeel met herfinancieren. Na 27 maanden moet de herfinanciering voltooid zijn. Na 30 maanden gaan worden leningen uit de eerste periode overgedragen aan de nieuwe geldschietters. In het geval dat de herfinanciering om welke reden ook niet lukt gaat na 27 maanden het land direct in de verkoop om de uitstaande leningen af te kunnen lossen.

Doelen

- 1) Het inzamelen van geld; het eerste project geeft inzicht in het aantal mensen dat bereid is geld te stallen bij de stichting.
- 2) Creëren van een polocultuur idylle; het eerste landbouwproject waarbij ecologisch beheer wordt gewaarborgd door strikte voorwaarden en minimale financiële druk (pachtvrij).
- 3) Het publiek op de hoogte brengen van de resultaten, en populariteit verwerven voor volgende projecten.

Voorwaarden

- 1) Aan het einde van de publieksfinanciering is er ten minste €250.000,- bij elkaar gebracht.
- 2) Tien maanden na de publieksfinanciering is er land gevonden en gekocht.
- 3) Eén aaneengesloten stuk land heeft voorrang op meerdere losse stukken.
- 4) De minimale hoeveelheid grond die de stichting koopt is drie hectare.
- 5) Mocht er meer geld beschikbaar zijn, dan de stichting meer grond kopen, tot maximaal 30 hectare (de gemiddelde hoeveelheid grond waarover een boer in Nederland beschikt).
- 6) Voor elke 15 hectare landbouwgrond moet ten minste één fulltime landbouwer meewerken.
- 7) De grond wordt getaxeerd zodat we zeker weten dat we niet teveel betalen.

Vervolgprojecten

Mocht het eerste project succesvol zijn, dan gaan we, mits een potentiële landbouwer zich aandraagt, een tweede financieringsronde starten voor een tweede project. Dit zou in de winter van 2022 of 2023 kunnen plaatsvinden, afhankelijk van hoe goed het eerste project verloopt. We zullen het tweede project wellicht iets anders inrichten, met de inzichten die we vergaren met het eerste project.

7. Financiering 2021-2023

Door uit ideologische overwegingen expliciet géén pacht te vragen en géén rente te betalen zijn, als bijvangst, het aantal financiële transacties tot een minimum beperkt.

Uitgaven

Op de korte termijn (6 maanden) spelen vooral de kosten voor het opzetten van de stichting, de publieksfinanciering en de bijkomende kosten van aankoop van land een grote rol. Deze worden allen gedragen door de eerste landbouwers (Dido en David) en door eventuele donaties, evenals doorlopende kosten van de website en de bankrekening. De begroting hiervoor vindt u in bijlage 1. Op de middellange termijn komen hier kosten voor onderzoek en voor het bekendmaken van geleerde lessen bij. Mits mogelijk zal dit uit schenkingen gefinancierd worden, anders zal het, op een lager tempo, door de landbouwers zelf gedaan/betaald moeten worden.

Inkomsten

De stichting heeft inkomsten uit giften en eventuele nalatenschappen. Daarnaast zullen de eerste kosten opgevangen worden door een bijdrage van de landbouwers. Deze zullen worden gebruikt voor bovenstaande kosten. Mochten er significant meer inkomsten uit giften zijn, dan zullen deze gebruikt worden om land te financieren. Dit heeft als voordeel dat deze som geld niet geherfinancierd hoeft te worden. Mochten er minder inkomsten uit giften zijn dan lopende kosten, dan zullen deze altijd betaald worden door extra bijdragen van de landbouwers.

Leningen

Leningen spelen een belangrijke rol in de werkwijze van de stichting. De stichting schrijft onderhandse of, mits gevraagd, notariële leningen uit aan geldschietters tegen nul procent rente, met een looptijd van 30 maanden. Het streefbedrag voor het pilootproject is €500.000,-. Het minimale bedrag om te beginnen is €250.000,-. Deze leningen staan altijd tegenover een onderpand van grond, en zullen nooit gebruikt worden voor lopende kosten. De leningen voor kapitalocean 1 lopen in principe 30 maanden, zonder de mogelijkheid om voortijdig af te lossen. Daarop gelden twee uitzonderingen:

- 1) Mocht het minimale streefbedrag van €250.000,- niet bereikt worden, dan worden alle leningen nog voor ze ingaan geannuleerd.
- 2) Mocht er geen passend stuk land gevonden worden binnen de termijn die hiervoor staat (tien maanden) dan worden de lening afgelost.

Risico

De leningen die Stichting Kapitalocean uitschrijft zijn altijd gedekt door een onderpand van land. De geldschieter loopt enkel risico niet het volledige bedrag terug te krijgen als (1) de grondprijs daalt én (2) de herfinanciering mislukt. De geldschieter zal altijd nagenoeg haar hele inleg terugkrijgen. De reden dat we dit risico aangaan is omdat het in onze ogen enerzijds klein is, en omdat het voor het project strikt noodzakelijk is om los te breken van traditionele toegang tot kapitaal.

(1) Land als onderpand is relatief waardevast, de afgelopen tien jaar is de gemiddelde grondprijs enkel gestegen. Over de afgelopen 20 jaar is de gemiddelde waarde van landbouwgrond zelfs verdubbeld.

(2) De herfinanciering is aanzienlijk gemakkelijker dan de initiële financiering. Bij de initiële financiering moeten we onze geldschieters overtuigen met enkel een verhaal. Na 30 maanden heeft de stichting een betere uitgangspositie: met voeten in de aarde, ecologische vooruitgang, publiciteit, betrokkenheid en een grote groep mensen die dagelijks eten halen uit de zone voor mensen. Bovendien zal een aantal mensen hun leningen met 30 maanden verlengen.

Er bestaat een kans dat we toch in de situatie komen dat we minder hebben terug te geven dan dat we hebben geleend. In dit geval zullen we de kwestie voorleggen aan de geldschieters. Wellicht zijn enkele welvarende geldschieters bereid het verlies op zich nemen. Mocht dit niet het geval zijn, dan zullen we het verlies eerst proberen op te vangen met de leningen afkomstig van de landbouwers (€9.000,-). Mocht er hierna nog schuld overblijven dan komt het resterende bedrag evenredig (procentueel) voor rekening van de geldschieters. De verzekerde waardedaling (€9.000,-) is ongeveer twee procent van het streefbedrag (€500.000,-).

Het risico van ons project is aanzienlijk lager dan dat van een investeringsfonds dat handelt in landbouwgrond, aangezien zij (a) de kosten van het zoeken en kopen van grond moeten financieren uit winsten, en (b) rendement beloven. Zij hebben wel inkomsten in de vorm van pacht.

NB: We zien de herfinanciering-structuur ook als kracht. Elke 30 maanden zullen we een groot aantal mensen interesseren voor het project. En we zullen de kapitaalcrachtigen laten nadenken over hoe hun kapitaal mede de wereld structureert.

BIJLAGE 1 - Begroting

	1 augustus 2021 - 1 maart 2022	1 maart 2022 - 1 augustus 2022	1 augustus 2021 - 1 augustus 2022	1 augustus 2022 - 1 maart 2023	1 maart 2023 - 1 augustus 2023	1 augustus 2022 - 1 augustus 2023	1 augustus 2021 - 1 augustus 2023
Baten en lasten							
Lasten							
<i>bank</i>							
> rekening	€80	€80	€160	€80	€80	€160	€320
> negatieve rente	€583	€146	€729	€0	€0	€0	€729
website	€60	€60	€120	€60	€60	€120	€240
notaris	€1.550	€0	€1.550	€0	€0	€0	€1.550
advertenties	€300	€50	€350	€50	€50	€100	€450
rente op leningen	€0	€0	€0	€0	€0	€0	€0
taxaties	€500	€0	€500	€0	€0	€0	€500
onvoorzien	€100	€100	€200	€100	€100	€200	400
totaal lasten	€3.173	€436	€3.609	€290	€290	€580	€4.189
baten							
donaties	€200	€400	€600	€200	€200	€400	€1.000
bijdrage landbouwers	€3.000	€500	€3.500	€0	€0	€0	€3.500
pacht	€0	€0	€0	€0	€0	€0	€0
totaal baten	€3.200	€900	€4.100	€200	€200	€400	€4.500
totaal	€127	€564	€491	€10	€10	€180	€311